

Spis treści

**„Wydobyć fakty patriotyzmu i ofiarności”.
O Żydach – uczestnikach walk o niepodległość i granice Polski / 9**

I

**„Wychował synów w duchu polskim, tak że znaleźli się
w Legionach”. Żołnierze Legionów i adwokat Żelaznej Brygady**

Jan Oberfeld · Jan Jakub Przeworski · Tadeusz Marian Przeworski ·
Andrzej Przeworski · Leon Marian Streit · Roman Ludwik Tenner ·
Mieczysław Zylber
Grzegorz (Cwi) Meisler · Bernard Silberstein / 27

II

**„Wybitna już w 1912 r. działaczka obozu niepodległościowego”.
Kobiety w akcji legionowej**

Klara Schrenzel · Helena Feldstein (Felsztyn) · Łucja Kipowa ·
Cecylia Gumpłowicz / 83

III

„Omyliwszy czujność lekarzy”. Bajończycy i rueilczycy

Jan Józef Rotwand · Stefan Tennenbaum · Mieczysław Kohn / 101

IV

„Był bardzo dzielnym żołnierzem!”. Polegli w zmaganiach o Lwów

Henryk Pollak · Henryk Eile · Salomon Pelz · Adam Garfein ·
Rudolf Kirschbaum · Maksymilian Weinberg · Seweryn Buxbaum ·
Beniamin Obstler · Roman Feldstein / 109

V

**„Szeregowiec kobieta, a raczej dziecko 14-letnie...”
i inne uczestniczki zmagañ o Lwów i granicę wschodnią Polski**

Elżbieta Blaustein · Emilia Scharf · Chaja Klara Feldman ·
Dora Tennenbaum · Ida Distenfeld · Regina Goldblatt-Feniger ·
Felicja Krauze · Franciszka Rosen-Tenzer / 133

VI

**„Walczył do ostatniej chwili”. Oficerowie polegli i zmarli
w czasie wojny z bolszewikami**

Moritz (Maurycy) Hirschhorn · Walter Munk · Ludwik Schimek ·
Jakub Stern · Alfred Pollak · Adolf (Eisig Leib) Schildhaus-Rappaport ·
Herman Lewinger · Karol Wermuth · Maksymilian Wildstein ·
Zygmunt Bronisław Goldschlag / 149

VII

**„W okresie walk swoją osobistą odwagą i przykładem odpowiadał
na swoim stanowisku”. Pod Dytiatynem i gdzie indziej.
Weterani zmagañ o granicę wschodnią Polski**

Jakub Fast · Abraham Angstreich · Józef Misch · Rudolf Nadel · Karol Salz ·
Szymon Hirsz · Juda (Juliusz) Neumann · Emanuel Stölzer ·
Wilhelm Sittenfeld · Bolesław Friedman · Bernard Zeller · Łazarz Berger ·
Henryk Kaltman · Henryk Bryskier / 187

VIII

**„Tam, gdzie największe niebezpieczeństwo, szedł pierwszy”.
Zamordowani przez sowiecki komunizm**

Karol Katz · Dawid Alterman · Leopold Fiedler / 241

IX

**„W służbie zachowywał się wzorowo, pracowity, sumienny”.
Uczestnicy zmagañ o granice Polski zgładzeni przez Niemców
we Lwowie i na ziemiach południowo-wschodnich
Rzeczypospolitej Polskiej**

Maksymilian Blaustein · Adolf Bolesław Gimpel · Mojżesz Zirler ·
Zygmunt Durst · Albert Schimek · Izydor Zirler / 257

Wykaz alfabetyczny postaci / 284

Wykaz skrótów / 287

Wykaz źródeł i literatury / 289